די ארבייטער וועלט

אינ'ם ארבייטער לעבען
פון צפורי.

וויכטיגע פאסירונגען אין דער ארבייטער באוועגונג איבער דער גאנצער וועלט.

די היגע ארבייטערשאפט וועט זיך אין גיכען באניִען מיט א שעהנער, נייער היים. א באשלוס איז אנגענומען געווארען צו צוטרעטען אינגיכען צו אנהויבען בויען א נייע ארבייטער געביידע וועלכע זאל באטרעפען איבער זעקס הונדערט טויזענט דאלאר. עס איז פארשטאנען געווארען, אז דער איצטיגער לייבאר טעמפעל אויף טשוירטש סטריט איז אלט, און איז מער ניט צוגעפאסט פאר די צוועקען פאר וועלכע ער דינט.

דער איצטיגער לייבאר טעמפעל איז אפגעקויפט געווארען מיט 30 יאר צוריק, און אין דער צייט, ווען ער איז געקויפט געווארען איז ער געווען מער ווי גענוג פאר דעם צוועק.

* * *

אין קעמדען, ניו־דזשורזי, האט זיך, מיט א צייט צוריק אפגעשפיעלט אן אקט, וועלכער קאן פאררעכענט ווערען אלס איינער פון די ברוטאלסטע אויפ'ן חשבון פון דער איצטיגער ארדנונג.

די מעכטיגע אמעריקאנער אייזענבאן פירמע באקאנט אונטער'ן נאמען אלס "די פענסילווייניא ריילראוד קאמפאניע" האט אין דעם דאזיגען שטעדטעל געהאט א סטאנציע, פונקט אזוי גוט ווי זי האט עס אין א סך אנדערע אמעריקאנער שטעדטלאך. ארום דער דאזיגער סטאנציע זענען פאראן טרעקס אויף וועלכע די צוגען גליטשען זיך אריין און גליטשען זיך ארויס פון שטעדטעל. עס זענען געוועהנליך פאראן אלערליי צוגען. עס זענען פאראן, למשל, פאסאזשיר־צוגען און עס זענען אויך פאראן פראכט צוגען.

מאכט זיך א מעשה אז עס קומט אריין ביים סטאנציע א וואגאן, אנגעלאדען מיט קוילען, און אביסעל פון די קוילען האט בעת'ן פאהרען אראפגעגליטשט זיך פונ'ם וואגאן. אזעלכע וואגאנעס מיט קוילען קומען אפט, זעהר אפט צו יענעם סטיישאן, און יעדעס מאל פאסירט עס, אז אביסעל פון די קוילען קויקעלט זיך ארונטער און עס בלייבט ליגען ביי די זייטען פון די טרעקס.

כדי קיינער זאל זיך, חלילה, ניט קאנען באנוצען מיט דעם ביסעל פון די אראפגעפאלענע קוילען, האט די קאמפאניע אנגעשטעלט ביי יעדער סטאנציע אירען אן אייגענעם פאליסמאן, און האט אים אנגעשטאפט מיט גענוג געוועהר אין האנט, כדי ער זאל זיך האבען מיט וואס צו "פארטיידיגען" געגען די עטליכע ארימעלייט וואס ווילען קומען צונויפקלייבען די קוילען.

וויסען שוין די ארימע פאמיליעס פון קעמדען, אז מען טאר ניט געהן צום סטאנציע קלייבען קוילען. אבער וואס טוט מען פארט, ווען אין הויז איז קאלט און דער פראסט אין דרויסען איז שטארק, און עס ווילט זיך דערוואריִמען די נשמה? דאמאלסט שטעלט מען איין דאס לעבען און מען לאזט זיך געהן צום סטיישאן, מיט דער האפנונג אפשר וועט דער פאליסמאן ניט באמערקען, און מען וועט קענען עפעס צונויפקלייבען.

און אין א קאלטען, פראסטיגען טאג, מיט עטליכע וואכען צוריק, איז אין אן ארים הייזקעלע אין קעמדען געזעסען אן אלטע, נעגערשע פרוי צוזאמען מיט איר יונג אינגעלע "דזשערי". און האבען געציטערט פאר קעלט. אבער קיין געלט מיט וואס צו קויפען קוילען איז ניטא. רופט זיך אן די דערפרוירענע מוטער צו איר אינגעלע: "דזשערי, נעם דעם שעפעלע, און לויף צו צום סטיישאן, אפשר וועסטו געפינען דארטען אביסעל קוילען וועלען מיר מאכען ווארים אין הויז".

האט דזשערי גענומען דאס שעפעלע און איז אוועק צו די קוילען יארדס. צוקומענדיג צו די יארדס, האט דזשערי זיך אויסגעשטרעקט אויף דער ערד און האט אנגעפאנגען צו זוכען און נישטערען אינ'ם קוילען־מיסט. בעת ער האט געזוכט די קוילען, האבען זיינע צוויי פינקלענדיגע אויגען ניט גערוהט. מיט איין אויג האט ער געזוכט אין די קוילען און מיט'ן צווייטען האט ער געקוקט צו דער זייט וואו עס געפינט זיך דער ספעשעל פאליסמאן וואס די פענסילווייניא ריילראוד קאמפאניע האט אוועקגעשטעלט צו היטען איהרע קוילען־יארדס. דזשערי האט זיך געאיילט ווייל ער האט גאנץ גוט געוואוסט אז אויב דער פאליסמאן וועט איהם כאפען, וועט ער איהם אנברעכען די ביינער אדער אוועקשלעפען אין פריזאן. דאס ערגסטע פארוואס דזשערי האט זיך געשראקען איז אבער געווען פאר דעם שעפעלע קוילען וואס ער וועט פארלירען, אויב דער פאליסמאן וועט איהם כאפען.

זיין הערצעלע האט געטאנצט פאר פרייד ווען דאס שעפעלע איז אלץ געווארען פולער מיט קוילען. ווען זיין מאמע וועט דאס שעפעלע מיט קוילען דערזעהן, וועלען אירע אויגען אויפבליצען פון שמחה, האט ער געטראכט.

פלוצלונג האט דזשערי מיט זיין איינציגען אויגעל דערזעהן פון ווייטענס דעם פאליסמאן. ער איז אויפגעשפרונגען פון דער ערד מיט דער פלינקייט פון א קעצעל און האט אנגעפאנגען ארויסצולויפען פון דעם יאַרד. לויפענדיג און טוליענדיג צו זיך דאס שעפעל מיט קוילען, האט דזשערי געהערט די גראבע שטימע פון דעם פאליסמאן. ער האט געהערט ווי דער פאליסמאן שרייט:

"העי, דו, נידערטרעכטיגער נעגער! דו גנב! שטעל זיך אפ! גיב צוריק די קוילען".

אבער דזשערי האט זיך ניט אפגעשטעלט. ער איז געלאפען אלץ ווייטער און ווייטער. איצט זיך אפצושטעלען האט געמיינט פריזאן און פארלירען די קוילען אויף וועלכע די מאמע ווארט אין דער היים.

"טראך!"

עפעס האט א קנאל געטאן אין דער לופטען און דזשערי איז אומגעפאלען אויף דער ערד. א פארבייפאהרענדער אויטאמאביל דרייווער איז צוגעלאפען און האט דאס אינגעלע אפגעפיהרט אין האספיטאל.

ווען מען האט דזשערי'ן געבראכט אין האספיטאל און דער דאקטאר האט אויף איהם א קוק געטאן, האט ער א שאקעל געטאן מיט'ן קאפ און געזאגט: — "עס טוט מיר לייד, שוין צו שפעט!"

אט דאס איז די טראגעדיע וואס האט ניט לאנג צוריק, פאסירט אין קעמדען און ווען די נייעס פון דעם דאזיגען ברוטאלען מארד איז באקאנט געווארען זענען מענשען געבליבען פארשטיינערט.

פארוואס? פרעגט מען זיך איצט. פארוואס האט דער פאליסמאן נעדארפט באגעהן אזא ברוטאלען מארד? געגען וועמען האט ער זיך באשיצט? האט ער אפשר מורא געהאט אז דער "פריזאנער" וועט זיך שטעלען געגען איהם און וועט איהם אנגרייפען? אט אזוי האבען מענשען געפרעגט. פרעגען איצט און וועלען שטענדיג פרעגען ווען זיי וועלען זיך דערמאנען אן דיזען ברוטאלען און אומבארעכטיגטען מארד.

* * *

די פאסירונגען פון יאר 1905 אין דער אמאליגער, צארישער רוסלאנד, זענען אלעמען נאך גאנץ גוט באקאנט. דאמאלסט, ווען דער רעוואלוציאנערער פארזוך איז דערטרונקען געווארען אין א בלוט־באד. דעם 9־טען פעברואר פון יאר 1905 האבען די פעטערבורגער ארבייטער צונויפגעשטעלט א פעטיציע צום "צאר" ניקאלאי, וואו זיי האבען ארויסגעשטעלט זייערע פאדערונגען. די דאזיגע פעטיציע איז געבליבען א היסטארישער דאקומענט ביז'ן היינטיגען טאג. צוליעב דער היסטארישער וויכטיגקייט וועט זיין כדאי צו ברענגען פאר די לעזער פון "זשורנאל" איינגע וויכטיגע אויסצוגען פון דעם דאזיגען דאקומענט.

די פעטיציע איז דאמאלסט פארעפענטליכט געווארען אין א רעוואלוציאנערער אויסגאבע פון די אנטלאפענע רוסישע רעוואלוציאנערען אין דער שווייץ און פון דארטען ווערט עס איבערגעדרוקט.

קייסער!

מיר, פעטערבורגער ארבייטער, און זערע קינדער און שוואכע אלטע עלטערען, זענען געקומען צו דיר, קייסער, זוכען דעם אמת און פארטיידיגונג.

מיר זענען פאראָרימט געווארען, מען דריקט אונז, מען באלאסטעט אונז מיט שווערער ארבייט, וועלכע איז איבער אונזערע קרעפטען, מען מאכט אונז צו שפאט, מען אנערקענט אונז נישט פאר מענשען, מען באציהט זיך צו אונז, ווי צו פיינט.

מיר האבען געליטען, נאר אלץ ווייטער און ווייטער שפארט מען אונז אין תהום פון ארימקייט, אומרעכט און אומוויסענהייט; דער דעספאטיזם און ווילקיר ווערגען אונז און עס פארכאפט אונז דער אטעם. — נישטא מעהר קיין כוחות, קייסער, צו אונזער געדולד איז געקומען א סוף.

פאר אונז איז אנגעקומען יענער שרעקליכער מאמענט, ווען עס איז בעסער דער טויט, איידער ווייטער צו ליידען אומדערטרעגליכע צרות.

און אט האבען מיר געווארפען די ארבייט און דערקלערען אונזערע באלעבאטים, אז מיר וועלען נישט שטעלען זיך צוריק צו דער ארבייט, ביז מען וועט ניט דערפילען אונזערע פאדערונגען. נישט קיין סך האבען מיר געבעטען. מיר האבען פארלאנגט נאר דאס, אן וואס דער לעבען איז נישט קיין לעבען, נאר א קאטארגע, איביגע ליידען.

אונזער ערשטע בקשה איז געווען, אז די באלעבאטים זאלען צוזאמען מיט אונז ארומקלערען אונזערע באדערפענישען. נאר אפילו דאס האט מען אונז אנטזאגט. מען האט אונז פארבאטען צו רעדען וועגען אונזערע באדערפענישען, געפינענדיג, אז לויט דעם געזעץ האבען מיר קיין רעכט נישט דאס צו טאן. אויך פאר אומגעזעצליך האט מען דערקלערט אונזערע בקשות צו פארקירצען דעם ארבייטס־טאג ביז 8 שעה און צו באשטימען די פרייזען אויף אונזער ארבייט צוזאמען מיט אונז און מיט אונזער הסכמה, צו באטראכטען אונזערע סכסוכים מיט דער נידעריגערער אדמיניסטראציע פון פאבריק: העכערען די איינפאכע ארבייטער און די פרויען די שכירות פאר זייער ארבייט ביז 1 רובעל א טאג; אפשאפען די איבער־שעה'ן־ארבייט, היילען אונז אויפמערקזאם און אן באליידיגונגען, איינריכטען די ווערקשטאטען אזוי, אז מען זאל קענען אין זיי ארבייטען, און נישט געפינען אין זיי דעם טויט פון שרעקליכע צוג־ווינטען, רעגען און שניי.

אלץ האבען אונזערע באלעבאטים דערקלערט פאר אומגעזעצליך. יעדע בקשה אונזערע — איז א פארברעך, און אונזער פארלאנג צו פארבעסערען אונזער לאגע — איז א חוצפה, א באליידיגונג פאר אונזערע באלעבאטים. קייסער, מיר זענען דא מעהר ווי 300,000 מאן — און דאס זענען מענשען נאר פון אויסזעהן, פון געשטאלט, אין דער אמת'ן האבען מיר נישט קיין איין מענשליכען רעכט, אפילו דעם רעכט צו רעדען, דענקען, צונויפקלייבען זיך, ארומקלערען אונזערע באדערפענישען, פארזונעמען מיטלען צו פארבעסערען אונזער לאגע.

יעדען פון אונז, וואס עס הויבט אויף די שטימע — אום צו פארטיידיגען די אינטערעסען פון ארבייטער־קלאס — ווארפט מען אין טורמע, מען פארשיקט; א גוט הארץ, רחמנות — ווערען באשטראפט ווי א פארברעכען. מיטלייד האבען מיט דעם פארפלאגטען ארענטליכען ארבייטס־מאן — דאס הייסט באגעהן א שווערען פארברעכען. — קייסער, צי איז דאס דען נישט דערווידער די געטליכע געזעצען, מיט דעם גנאד פון וועלכע דו געוועלטיגסט? צי איז דען נישט בעסער צו שטארבען, צו שטארבען און אלעמען — אלע ארבייטס־לייט אין רוסלאנד? זאלען לעבען און הנאה האבען פון לעבען די קאפיטאליסטען און טשינאווניקעס. אט, וואס אונז שטעהט פאר, קייסער!

און דאס טאקע האט אונז צונויפגעקליבען פאר די ווענט פון דיין פאלאץ, דא זוכען מיר אונזער לעצטע רעטונג.

אנטזאג נישט צו־העלפען דיין פאלק. פיהר איהם ארויס פון קבר פון אומרעכט, ארמוט און אומוויסענהייט. גיב איהם די מעגליכקייט אליין צו שאפען זיין שיקזאל. ווארף פון איהם אראפ דעם אומדערטרעגליכען יאך פון די טשינאווניקעס. צושטער די וואנט צווישען זיך און דיין פאלק און זאל ער פארוואלטען איבער דעם לאנד צוזאמען מיט דיר, דו ביזט דאך געשטעלט געווארען צום גליק פון פאלק, אבער דיזען גליק רייסען ארויס די טשינאווניקעס פון אונזערע הענט, צו אונז קומט ער נישט אן. מיר באקומען נאר ליידען און דערנידערונג.

באטראכט אן צארן אונזערע בקשות, זיי מיינען נישט קיין בייז, נאר גוטס, אזוי ווי פאר אונז, אזוי אויך פאר דיר, קייסער. נישט חוצפה רעדט אין אונז, נאר דער באוואוסטזיין פון דער נויטווענדיגקייט צו באפרייען זיך פון דער לאגע, וועלכע איז אומדערטרעגליך פאר אלעמען. רוסלאנד איז צו גרויס, איהרע באדערפענישען זענען צו פילארטיג און צאלרייך, אז די טשינאווניקעס אליין זאלען קענען זיין די פארוואלטער פון איהר. עס איז נויטווענדיג, אז דאס פאלק זעלבסט זאל זיך העלפען, ווייל נאר ער וויסט זיינע באדערפענישען. טא שטויס נישט אפ זיין הילף: נעהם איהר אן, היים גלייך, נישט ווארטענדיג, אויפצורופען די פארשטעהער פון דער רוסישער לאנד. פון אלע קלאסען, פון אלע שטאנדען. זאל דא זיין אי א קאפיטאליסט, אי אן ארבייטער, אי א גלח, אי א דאקטאר, אי א לערער; זאלען אלע, אן און אונטערשיידע, אויסקלייבען זייערע פארשטעהער. זאל יעדער זיין גלייך און פריי אין דעם רעכט אויסצוקלייבען — און צוליעב דעם באפעהל, אז די וואהלען אין דער קאנסטיטואנטא (גרינדונגס־פארזאמלונג) זאלען פארקומען אויפ'ן יסוד פון אלגעמיינעם, געהיימען און גלייכען וואהל־רעכט. דאס איז אונזער הויפט־פאדערונג: אין איהר און אויף איהר גרינדעט זיך אלץ. דאס איז די הויפט רפואה, די איינציגע רפואה פאר אונזערע וואונדען. און וועלכער אונזערע וואונדען וועלען שטענדיג טריפען מיט בלוט און וועלען אונז פיהרען צו א גיכען טויט.

נאר איין מיטעל קאן פארט נישט פארהיילען אלע אונזערע וואונדען; עס זענען נויטווענדיג נאך אנדערע מיטלען, און פעסט און אפען, ווי א פאטער, זאגען מיר דיר, קייסער, וועגען זיי.

עס זענען נויטווענדיג:

1. מיטלען געגען דער אומוויסענהייט און אומרעכט פון רוסישען פאלק.

א) פרייהייט און אומבארירקייט פון פערזאן, פרייהייט פון ווארט, פרעסע, פארזאמלונגען, געוויסען און רעליגיאן.

ב) שול־צוואנג פאר'ן גאנצען פאלק אויפ'ן רעכענונג פון דער מלוכה.

ג) די פאראנטווארטליכקייט פון די מיניסטארען פאר'ן פאלק און די גאראנטיע פון געזעצליכקייט אין דער פארוואלטונג.

ד) אלע, אן אן אויסנאם, זענען גלייך פאר געזעץ.

ה) מען זאל גלייך אומקעהרען אלע, וואס זענען פארמשפט פאר זייערע איבערציינונגען.

2. מיטלען געגען דעם ארמוט פון פאלק.

א) אפשאפען אלע אומדירעקטע שטייערען און פארבייטען זיי דורך דירעקטע פראגרעסיווע שטייערען לויט די הכנסות.

ב) די אפשאפונג פון די אויסקויף־שטייערען *) וואלוועלער קרעדיט און מדרגות־ווייז איבערגעבען די ערד דעם פאלק.

3. מיטלען געגען דעם דרוק פון קאפיטאל איבער דער ארבייט:

א) באשיצונג פון דער ארבייט דורכ'ן געזעץ.

ב) פרייהייט פון קאנסום־פראדוקטיווע פראפעסיאנעלע פאראיינען.

ג) אן 8 שעה'דיגער ארבייטס־טאג און די נארמירונג פון איבערשטונדען־ארבייט.

ד) פרייהייט פון קאמף פון דער ארבייט מיט דעם קאפיטאל.

ה) דער אנטייל פון די ארבייטער אין אויסארבייטען א געזעץ־פראיעקט וועגען מלוכה־אסעקוראציע פון די ארבייטער.

ו) א מינימאלער ארבייטס־לוין.

דאס זענען, קייסער, אונזערע הויפט־באדערפענישען, מיט וועלכע מיר זענען געקומען צו דיר. באפעהל און שווער צו דערפילען זיי און דו וועסט מאכען רוסלאנד גליקליך און רומריך, און דיין נאמען וועלען מיר איינבאקען אין אונזערע הערצער און אין די הערצער פון אונזערע דורות אויף איביגע צייטען. וועסטו אבער נישט באפעהלען — וועלען מיר שטארבען דא אויף דיזען פלאץ פאר דיין פאלאץ. מיר האבען נישט וואו צו געהן ווייטער, און נאך וואס צו געהן. מיר האבען נאר צוויי וועגען: אדער צו פרייהייט און גליק, אדער אין קבר. וויז אונז אן, קייסער, וועלכען דו ווילסט פון דיזע וועגען — מיר וועלען גלייך פאלגען, ווען דאס זאל זאגאר זיין דער וועג צום טויט. זאל אונזער לעבען זיין אן אפפער פאר דער פארפלאגטער רוסלאנד. אונז וועלען נישט פארדריסען דיזע קרבנות. מיר וועלען זיי ברענגען גערן.

* * *

אויף דער דאזיגער רירענדיגער פעטיציע האט דער צאר ניקאלאי געענטפערט מיט א האגעל פון קוילען.

*) וועלכע די רוסישע פויערים צאלען נאך ער היום פאר די ערד, וואס זיי האבען באקומען ביי דער באפרייאונג פון פאנשטשינע.

די ארץ ישראל'דיגע ארבייטערשאפט פאר נייע אויפגאבען

(צום קאמפיין פאר'ן ארבייטענדיגען ארץ ישראל.)

פון דר. יצחק שאפירא.

אין די לעצטע פאר חדשים האט זיך דער ציוניסטישער בנין גאנץ היבשליך א שאקעל געטאן. האבען זיך טאקע ניט ווייניג אויסגעגליטשט. מאגנעס איז ניט דער איינציגער. וואס איז נכשל געווארען. וואלטען זיך אויך אנדערע געקענט דערלויבען דעם לוקסוס אפצודרוקען בראשורען און אויף אייגענעם חשבון ארויסשיקען בכל־תפוצות־ישראל. וואלטען מיר די דאזיגע פראדוקציעס אודאי געקענט ציילען אין די טויזענטער.

און עס ווייזט אויס, אז אויך אין די ניט־ציוניסטישע רייען פון דער אגענטור האבען די לעצטע פאסירונגען אין ארץ ישראל געפאדערט ניט ווייניג קרבנות.

ווער איז געבליבען גאנץ? ווער האט זיך נ י ט דערשראקען און אפילו אויף קיין אויגענבליק ניט פארלוירען דעם קאפ? ווער שטעהט געטריי אויפ'ן וואךפאסטען פון די פארצווייגטע ציוניסטישע פראנטען?

ד י א י ד י ש ע א ר ב י י ט ע ר ש א פ ט פ ו ן א ר ץ י ש ר א ל.

אין די שווערסטע מאמענטע פאר'ן לאנד האט זיך די ארגאניזירטע ארבייטערשאפט ארויסגעוויזען פאר'ן זיכערסטען כח, וועלכער האט געראטעוועט דעם ישוב פון א פיזישער קאטאסטראפע. און שפעטער, בעת אין דער גאנצער ציוניסטישער וועלט האט מען כמעט ווי פארלוירען דעם קאפ, אין דער סאמע זעלבער צייט האט די ארבייטערשאפט אין ארץ ישראל דורכגעפירט די פאראייניגונג פון די צוויי גרעסטע ארבייטער פארטייען אין לאנד און אזוי ארום אנגעפאנגען א נייע קאפיטעל אין־דער געשיכטע פונ'ם ארץ ישראל־אויפבוי.

די פאראייניגונג פון דער "אחדות העבודה" מיט'ן "הפועל הצעיר" פון ארץ ישראל איז אין דער ברייטער אידישער עפענטליכקייט דורך כמעט ווי אומבאמערקט. בלויז נעצעהלטע וויסען דערפאר, וואס דאס מיינט פאר דער פראקטישער ארבייט אין לאנד און פאר דער־שטארקונג פונ'ם ציוניזם בכלל.

אין ארץ ישראל באזיצט די ארגאניזירטע ארבייטערשאפט ניט בלויז אן ארגאניזאציע פון פראפעסיאנעלע פאראיינען, נאר א רייך פארצווייגטע ווירטשאפט מיט צעהנדליגער קאלאניעס, קאאפעראטיווע און אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען, פינאנציעלע, מעדיציניִשע און קולטורעלע אינסטיטוציעס. פאקטיש שטעלט דאס מיט זיך פאר דעם רוב מנין און רוב בנין פון אונזער נאציאנאל קאנטראלירטער באלעבאטישקייט אין לאנד. אונטער דער אנפירונג פון דער ארבייטער ארגאניזאציע געפינט זיך אויך די איבער צעהנדליגער לענדער פארצווייגטע וועלט־ארגאניזאציע פונ'ם "החלוץ". די ארבייטער ארגאניזאציע טראגט אויף די גאנצע זארג פאר דער ארבייטער־איינוואנדערונג. פאר די רעכט פונ'ם אידישען ארבייטער ביי די עפענטליכע ארבייטען און אין די רעגירונגס אונטערנעמונגען.

אבער נאך וויכטיגער: די ארבייטער ארגאניזאציע איז אין היינטיגען טאג דער וויכטיגסטער פאליטישער און דיפלאמאטישער כח לגבי דער ענגלישער רעגירונג. שוין ניט צו ריידען וועגען איהרע כסדר'דיגע פארבינדונגען מיט דער אינטערנאציאנאלער ארבייטער באוועגונג.

ווער עס זעהט ניט איין די וויכטיגקייט פון דער דאזיגער ארבייט. מאכט פונקט דעם זעלבען טעות ווי די יעניגע, וואס האבען מיט א קורצער צייט צוריק ניט אפגעשאצט די פארבינדונגען מיט דער ענגלישער ארבייטער פארטיי.

ווי מען זעהט, האט די ארבייטערשאפט אין ארץ ישראל א זעהר ברייטען קרייז פון טעטיגקייטען. עס איז איינער פון די בארויִרליכסטע פעהלער פון אונזער אידישער פרעסע, וואס זי האט ביז היינט ניט סיסטעמאטיש אינפארמירט די אידישע עפענטליכקייט איבער דעם. וואס די "הסתדרות", די ארץ ישראל'דיגע ארבייטער ארגאניזאציע, שטעלט מיט זיך אין דער אמת'ן פאר. ווייל גאר ניט איז אזוי גרונט־פאלש ווי די אויבערפלעכליכע פארשטעלונג פון דער "הסתדרות" ווי וועגען א געוויינליכער פעדעראציע פון יוניאנס. פאקטיש איז די "הסתדרות" דער צענטראלער נערווען סיסטעם פונ'ם נייעם, זיך בויענדען ארץ ישראל.

און בלויז אינ'ם ליכט פון אט דער אנגעצייכענטער ראל, וואס די "הסתדרות" שפילט אין דער ציוניסטישער אויפבוי־ארבייט, קאן מען פארשטעהן די וויכטיגע באדייטונג פון דער פאראייניגונג פון די צוויי גרעסטע ארבייטער פארטייען אין ארץ ישראל.

ווייל די דאזיגע פאראייניגונג מיינט ניט בלויז די באזייטיגונג פון א גאנצער שורה דאפעלטע ארגאנען, דאפעלטע הוצאות און דאפעלטען צייט־פארלוסט מחוץ די ראמען פון דער "הסתדרות", נאר זי באדייט אן אומגעהויערע באַרייכערונג פון אלע צווייגען פון דער "הסתדרות" ארבייט. און דארין באשטעהט איהר גרויסע וויכטיגקייט סיי פאר ארץ ישראל און — אינ'ם איצטיגען מאמענט — פאר'ן ציוניזם אין אלע לענדער.

מען טאר ניט פארמאכען די אויגען, אז דער ציוניזם מאכט איצט דורך א געפערליכען קריזיס. ניט בלויז פאליטיש, א דאנק די טרויעריגע אויגוסט־פאסירונגען אין ארץ ישראל. נאר אויך אידייאיש און ארגאניזאציאנעל א דאנק דער פארברייטערונג פון דער אגענטור. ווערט, אמת, ניט יעדען טאג קלארער פאר יעדען ציוניסט, אז די רעטונג אוים דער איצטיגער סיטואציע ליגט איינציג און אליין אין א פארטיפטער ציוניסטישער אויפקלערונגס און קולטור ארבייט. אבער פון זאגען ביז טאן איז א ווייטער וועג.

דער בירגערליכער ציוניזם איז ליידער סיי אידייאיש און נאך מעהר אין זיין פאליטישער ארויענטאציע אזוי אפהייננגיג און פארלוירען, אז א שנעלע דערהויבונג מיט אייגענע כוחות איז לחלוטין אויסגעשלאסען.

דער איינציגער כח, וועלכער האט סיי מאראליש, סיי אידייאיש און סיי פאליטיש ניט פארלוירען זיין פרישקייט, איז די ארבייטערשאפט פון ארץ ישראל, איז די "הסתדרות" — און אט דער כח וועט איצט מיט נויטווענדיגקייט אויף זיך מוזען נעמען אויך די אויפגאבע, דעם ציוניזם ארויסצופירען פון דער טרויעריגער קאלאמיטעט, אין וועלכער ער געפינט זיך איצט.

אט אזוי איז די לאגע אין ציוניזם. אט דאס איז די ראל פון דער "הסתדרות" און אט אין דעם ליכט מוזען מיר קוקען אויף דעם קאמפיין, וועלכען מיר פירען איצט דורך פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל.

אינ'ם איצטיגען קאמפיין פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל שטעהט אויף דער וואגשאל ניט בלויז די דירעקטע אינטערעסען פון דער ארבייטער־ווירטשאפט און פון די ארבייטער אינסטיטוציעס אין ארץ ישראל גופא. אויך די דערמעגליכונג פון דער פאליטישער ארבייט מצד דער "הסתדרות" אויפ'ן געביעט פון דער אינטערנאציאנאלער ארבייטער באוועגונג און, בפרט נאך איצט, אין דער ארבייטער באוועגונג פון ענגלאנד איז דירעקט אפהייננגיג אינ'ם דערפאלג פונ'ם איצטיגען קאמפיין. און דאס זעלבע גילט אויך וועגען דער אויפגאבע, וואס די הסתדרות וועט אויף זיך מוזען נעמען אין צוזאמענהאנג מיט איצטיגער לאגע אינ'ם אלגעמיינעם ציוניזם.

ס'איז געווען א צייט, ווען דער קאמפיין פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל איז אין מאנכע ערטער אנגעפירט געווארען אונטער דער לאזונג פון ברויט פאר הונגעריגע חלוצים. צום גליק איז די דאזיגע צייט שוין לאנג אוועק. די ווייטערדיגע קאמפיינס האבען זיך באלד פארוואנדעלט אין סימפאטיע־באקענטענישען צו די פאליטישע און ווירטשאפטליכע פרינציפען פונ'ם ארבייטענדען ארץ ישראל.

אין היינטיגען קאמפיין אבער איז אויך די דאזיגע פארמולע ניט מעהר גענוג. די פאראנטווארטונג און די אויפגאבען פון דער "הסתדרות" האבען זיך אין משך פון'ם לעצטען יאהר אומגעהויער פארמערט. זיי נעמען פאקטיש ארום דעם ציוניזם אויף אלע זיינע געביטען.

דער קאמפיין פאר'ן ארבייטענדען ארץ ישראל איז דערפאר ניט בלויז א באקענטעניש צו די פרינציפען פון דער ארבייטער ווירטשאפט. נאר אויך א באקענטעניש פאר'ן ציוניזם בכלל.

די ווילנער טרופע

(פארזעצונג פון פיידוש 4)

אליין שטעהט הינטער די קוליסען און געהט איבער מיט זיינע פינגער אויפ'ן גלאק. פלוצלונג, איז צו צו איהם איינער פונ'ם טעכנישען פערסאנאל און געמעלדעט לויט'ן געזעץ פון דער יוניע טאר ער ניט קלינגען מיט'ן גלאק ווייל דאס טוט טאן דער "עפעקט מאכער". ס'האט ניט געהאלפען קיין טענות, דער "עפעקט מאכער" האט ארויסגעריסען פון סטאניסלאווסקי'ן דעם גלאק און אליין אנגעהויבען קלינגען. דער אקט איז אראפ א געהרג'עטער...

פאר אזא טרופע ווי די "ווילנער", אדער אנדערע, וואס קומען קוים אליין דורך, איז צו האבען טעכנישע אנגעשטעלטע פון דער יוניאן פשוט אומעגליך. זיי אליין הונגערען אין בוכשטעבליכען זין און צאהלען קוים דירה־געלט, מוזען האבען אויף זיך א עול פון צו צאהלען "יוניאן געהאלט" צו עטליכע טעכנישע אנגעשטעלטע צו הונדערט מיט צעהן דאלאר יעדען איינעם א וואך.

פאר דער "יוניאן" איז טעאטער א פראפעסיע, און אז מען קאן ניט צאהלען, זאגען זיי, מאכט מען צו דאס קרעמעל.

דאס איינענע וואס מען טענה'ט צו א פאבריקאנטעל פון א היימיש פאבריקקעל ביי זיך אין הויז.

דער וואס שטעהט ביי דער טיר און רייסט אפ שטיקלאך פון די בילעטען קריגט 35 דאלאר א וואך פאר צוויי און א האלבע שעה "ארבייט". דער דאזיגער בחור ארבייט בייטאג סיי ווי אין א שאפ, נאר אזוי ווי עס איז פאראן א "יוניאן" פון דעם "פאך", באשיצט איהם די יוניאן, אזוי גוט ווי זי באשיצט דעם וואס ווייזט אן די זיץ־פלעצער צום פובליקום. די יוניאנס זענען געבונדען צווישען זיך. דער וואס רייסט אפ בילעטען קאן ארויסרופען א סטרייק מיט די אקטיארען, ווייל די טעכנישע ארבייטער זענען מיט זיי. די זעצערס אין די אידישע רעדאקציעס האבען ניט געוואלט זעצען די אנאנסען און די דרוקער האבען ניט געוואלט דרוקען די אנאנסען פון דער "ווילנער טרופע", ווייל פשוט עס איז פאר זיי ניט מעגליך צו האלטען אנגעשטעלטע און צאהלען אזעלכע הויכע פרייזען, אז דאס טעאטער איז ליידיג.

אבער סוף כל סוף האט מען זיך אונטערגעגעבען און — די "ווילנער טרופע" האט שוין טעכנישע ארבייטער פון דער יוניאן מיט דעם פולען שכירות און ליידיגע קאסעס.

מיר זענען אלע פאר דער יוניאניזירונג פון די פאכען, אפילו ביי קונסט. די יוניעס אין אמעריקע זענען אבער "טראסטען", קליקעס. עס דערגעהט צו אונמענשליכקייט, אזש ביז שליסען די טויערען פון לאנד אפילו פאר מעקסיקאנער און קאנאדער געבוירענע. די אלע טעאטער יוניאנס זענען נאר צווייגען פון די גרויסע ארבייטער ארגאניזאציע "אמעריקאן פעדערישאן אף לייבאר", אט די וואס האט רעקאמענדירט דער רעגירונג און דעם פארלאמענט מען זאל איינפיהרען אין אמעריקע א סיסטעם פון פאספארטען, אז יעדער זאל מוזען זיך רעגיסטרירען יעדעס יאהר. די "פעדערײשאן" האט מורא פאר די קאנאדער און מעקסיקאנער און אייראפעאישע ארבייטער, טאמער וועלען זיי צונעהמען א חלק פון דעם ליגזען טאפ זייערען, וואס נאר זיי איז נעלונגען זיך צו צוכאפען צו דעם...